# 13. Tartu-Maarja.

## 1. Asend.

**Tartu-Maarja** (saksa keeles *St. Marien*) **kihelkond** asub Tartumaa keskosas (kirik on Tartu linnas Nõo kihelkonna piires), ulatudes Tartust idasse piki Emajõe põhjapoolset kallast kuni Peipsini. Tartu-Maarja kuulub Põhja-Tartumaa koolinõuniku jaoskonda, Tartu-Võru Rahukogu 4. (Raadi, Tähtvere, Ropka ja Vorbuse v.), 5. (Luunja v.) ja 6. (Kavastu, Tammistu ja Vesneri vald) jaoskonna rahukohtuniku piirkonda, Tartu maakonna politsei 1. (Luunja, Raadi, Tammistu, Vesneri, Kavastu ja Ropka vald) ja 4. (Vorbuse ja Tähtvere vald) jaoskonda, ev.-luteri usu kogudusena Tartu praostkonda ja apostl. õigeusu kogudusena Tartu praostkonda.

## 2. Arvustik.

**Pindala** 1-verstalise kaardi järele 445.3 km², sellest järvede all (ilma Peipsi järveta) 3.3 km² (0.8 %). Suurim pikkus läänest idakagusse, Vorbusest Peipsini, 38.9 km, laius Vesnerist Veibrini 17.1 km, piiri pikkus 138.8 km. **Valdadest** kuuluvad siia: Luunja (8634.9 ha), Raadi (12 368.3 ha), Tammistu (5877.0 ha), Vorbuse (1820.4 ha) ja osalt Kavastu (15 360.6 ha) ning Vesneri (3869.9 ha) ja väike osa Ropka ning Tähtvere vallast. **Elanikkude arv** vallaraamatute järgi (1922. a.): Kavastu v.: eestikeelseid 3187 (mehi 1524, naisi 1663), venekeelseid 511 (mehi 239, naisi 272), muukeelseid 1 (mehi 1), kokku 3699 (mehi 1764, naisi 1935); Luunja v.: eestikeelseid 1524 (mehi 731, naisi 793), venekeelseid 32 (mehi 11, naisi 21), kokku 1556 (mehi 742, naisi 814); Raadi v.: eestikeelseid 2027 (mehi 951, naisi 1076), venekeelseid 24 (mehi 17, naisi 7), saksakeelseid 1 (mehi 1), muukeelseid 12 (mehi 8, naisi 4), kokku 2064 (mehi 977, naisi 1087); Tammistu v.: eestikeelseid 823 (mehi 393, naisi 430), venekeelseid 4 (mehi 2, naisi 2), saksakeelseid 5 (mehi 3, naisi 2), kokku 832 (mehi 398, naisi 434); Vesneri v.: eestikeelseid 1168 (mehi 560, naisi 608), venekeelseid 2 (naisi 2),